

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 1990-1991*

René DE HERDT en Johan VANNIEUWENHUYSE

MIAT en Stadsarchief Gent

Inventarissen, bibliografieën, regestenlijsten

1. BLOCKMANS W.P., *Handelingen van de Leden en van de Staten van Vlaanderen. Regering van Filips de Goede (10 september 1419-15 juni 1467). Deel I, Tot de onderwerping van Brugge (4 maart 1438), (Koninklijke Academie van België. Koninklijke Commissie voor Geschiedenis)*, Brussel, 1990, XX + 746 blz.

Onder meer op basis van excerpten uit de Gentse stadsrekeningen werden deze "Handelingen" samengesteld.

2. CLOET M., N. BOSTYN en K. DE VREESE, *Repertorium van dekenale visitatieverslagen betreffende de Mechelse kerkprovincie (1559-1801), (Belgisch Centrum voor Landelijke Geschiedenis, publicatie nr. 92)*, Leuven, 1989, 326 blz.

In de kerkelijke hiërarchie fungeerden de dekenen als tussenpersonen tussen de bisschoppen en de pastoors. Elke deken moest jaarlijks een geschreven verslag bezorgen aan zijn bisschop over de hem toevertrouwde parochies. Deze rapporten bevatten niet alleen gegevens over de materiële toestand van de parochies, maar ook over het morele en religieuze leven van de parochianen. In het repertorium werden alle bekende dekenale visitatieverslagen en de aansluitende documenten vermeld met hun huidige bewaarplaats. De p. 95-138 betreffen het

* Gebruikte afkorting : *HMGOG* = Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent. Uit vulgariserende werken en artikels werd slechts een keuze gemaakt. Een aantal niet opgenomen artikels en mededelingen kan men vinden in tijdschriften over heemkunde, toerisme, enz. Het opstellen van een volledige bibliografie vraagt heel wat onderzoekswerk. U kan het werk van de auteurs vergemakkelijken door uw boek of een overdruk van uw artikel te sturen aan het Stadsarchief, Abrahamstraat 13 te 9000 Gent. Het toegestuurd exemplaar zal ingeschreven worden in de bibliotheek van het Stadsarchief.

R. DE HERDT, J. VANNIEUWENHUYSE

bisdom Gent. Met indices op de parochie- en persoonsnamen en met kaarten van de bisdommen.

3. DE HERDT R. en J. VANNIEUWENHUYSE, *Bibliografie van de geschiedenis van Gent 1989-1990*, in *HMGOG*, XLIV, (1990), p. 169-203.
4. DESPRETZ A., *Moderne Gentse penningen*, Drogen, 1991, 206 blz. Catalogus van jetons uit de Gentse agglomeratie vanaf ca. 1870. De penningen werden gebruikt ter controle of om betalingen gemakkelijk en snel te laten verlopen. Geïllustreerd.
5. D'HUYS B., *Inventaris van de Voorgeboden. Regesten op de 18de-eeuwse Voorgebodenregisters, reeks 108 nrs. 4 tot 8*, (Stad Gent. Inventarissen en Indices gepubliceerd door het Stadsarchief), Gent, 1985, 172 blz.
6. *Tijdschriftencatalogus Rijksuniversiteit Gent 1990*, (Academia Press), Gent, 1990, 4 dln., IX + 2286 blz.
7. VAN DE WIELE J. en R. MERTENS, *Inventaris van het familiefonds d'Hane-Steenhuysse*, (Stad Gent. Inventarissen en Indices gepubliceerd door het Stadsarchief), Gent, 1985, II + 82 blz.
8. VAN DE WIELE J. en M. VAN DOORSELAER, *Inventaris van het Familiefonds - Handboeken*, (Stad Gent. Inventarissen en Indices gepubliceerd door het Stadsarchief), Gent, 1985, IV + 60 blz.
9. VANNIEUWENHUYSE J., *Inventaris van het archief van de Berg van Barmhartigheid*, (Stad Gent. Inventarissen en Indices gepubliceerd door het Stadsarchief), Gent, 1985, XI + 43 blz.
10. VERKERKEN D., *Sint-Stefanus, Parochie Gent. Doopregister (1817-1827)*, Gent, z.d.z.blz.
Alfabetische naamlijsten van de gedoopten.
11. VERKERKEN D., *Sint-Stefanus, Parochie Gent. Huwelijkenregister (1828-1866)*, Gent, z.d., 2 dln., z.blz.
Alfabetische naamlijsten.

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT, 1990-1991

Algemeen

12. BOONE M., *Stedelijke nijverheid en het water. Gent*, in M. VAN ROOIJEN (red.), *Steden des tijds. Historische stadstypen in de Nederlanden*, (Teleac), Utrecht, 1990, p. 70-91.
Overzicht van Gents geschiedenis. Benadrukt wordt dat de ligging van de stad aan rivieren en kanalen bijzonder gunstig gebleken is voor de ontwikkeling van de lokale nijverheden. Met illustraties.
13. POELMAN R., *Misdaad en straf in het oude Gent. Deel II*, in *De Oost-Oudburg. Jaarboek*, XXVII, (1990), p. 5-57.
Bespreking van de strafmethoden toegepast bij misdadigheid te Gent tot vóór de 19de eeuw. Naast de doodstraf kende men lijfstraffen, schandstraffen, verbanningen, strafbedevaarten, gevangenisstraffen en geldboetes. Voor de lijfelijke straffen stond de scherprechter of stadsbeul in.

Archeologie

14. BAUTERS L., J. BOURGEOIS, P. DE MEESTER en G. DE MULDER, *De metaaltijden in de provincie Oost-Vlaanderen, een blik op 25 jaar onderzoek*, in *VOBOV-Info*, (1990), nrs. 38-40, p. 38-54.
Geïllustreerd.
15. BROGET G., *Toen wegenwerken op de Poel en Sint-Michielsplein een stuk ver verleden blootlegden*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 20, (1991), nr. 5, p. 258-275.
Bij rioleringswerken op de Poel stuitte men in 1988 op restanten van de Torrepoort en van het vroeger kerkhof onder het Sint-Michielsplein.
Geïllustreerd.
16. CROMBE P., *Het steentijdonderzoek in Oost-Vlaanderen*, in *VOBOV-Info*, (1990), nrs. 38-40, p. 29-37. Geïllustreerd.
17. DENYS L., *Diatomeeënonderzoek middeleeuwse grachttopvulling Gouvernmentstraat te Gent*, in *Stadsarcheologie*, 14, (1990), nr. 4, p. 51-67.
18. ERVYNCK A., *Een jaar vol botten, knoken en beenderen*, in *Archaeologia Mediaevalis*, 14, (1991), p. 10-11.
Onder meer in verband met vindplaatsen in de Gouvernmentstraat en de Kammerstraat te Gent.

R. DE HERDT, J. VANNIEUWENHUYSE

19. ERVYNCK A., *Een snorrebot uit de 9de-11de eeuw. Beenderresten uit de Gouvernmentstraat*, in *Stadsarcheologie*, 14, (1990), nr. 4, p. 39-42. Geïllustreerd.
20. GOUBITZ O., *Leder uit een beerput. Schepenhuisstraat, Gent*, in *Stadsarcheologie*, 15, (1991), nr. 2, p. 16-19.
Schoeisels en schoeiselfragmenten uit de 15de, 17de en 18de eeuw. Geïllustreerd.
21. KERRINCKX H., *Archaeologische inventaris Vlaanderen. Band XII, Zaffelare, (Dissertationes ad Archaeologiam Flandriae Pertinentes)*, Gent, 1990, 307 blz.
Overzicht van de okkupatiegeschiedenis te Zaffelare. Vooral de middeleeuwse ontginningen op initiatief van de Sint-Baafs- en Sint-Pietersabdijen brachten spektakulaire veranderingen. Geïllustreerd.
22. LALEMAN M.C., *De Gouvernmentstraat in Gent. Denkwerk bij een noodonderzoek*, in *Stadsarcheologie*, 14, (1990), nr. 4, p. 3-11. Geïllustreerd.
23. LALEMAN M.C., *Een bericht over archeologisch onderzoek naar de middeleeuwen en moderne tijden in de provincie Oost-Vlaanderen, in VOBOV-Info*, (1990), nrs. 38-40, p. 71-81. Geïllustreerd.
24. LALEMAN M.C., *Maisons médiévales en pierre à Gand. Apport de l'archéologie urbaine*, in R. BAETENS en B. BLONDE (eds.), *Nouvelles approches concernant la culture de l'habitat. Colloque International*, Turnhout, 1991, p. 89-98.
Het recent stadsarcheologisch onderzoek te Gent laat reeds toe een beschrijving en een typologie van de middeleeuwse "Stenen" op te maken. Met kaart en plan.
25. LALEMAN M.C. en D. LIEVOIS, *Een 17de-eeuws bastion buiten de Kortrijkse Poort*, in *Stadsarcheologie*, 15, (1991), nr. 1, p. 4-13. Geïllustreerd.
26. LALEMAN M.C. en P. RAVESCHOT, *Enkele kritische bedenkingen over Gentse ruitersstatuettes*, in *Stadsarcheologie*, 15, (1991), nr. 1, p. 34-42.
Bedenkingen over de ruitersstatuette gevonden in Dobbelslot (burggraaf Zeger II?) en de ruitersstatuette van de Vrijdagmarkt. Geïllustreerd.

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT, 1990-1991

27. LALEMAN M.C. en P. RAVESCHOT, *Gents duister verleden. Een bescheiden bijdrage van de archeologie voor de kennis over de ontwikkeling tussen 400 en 1200*, in *Archaeologia Mediaevalis. Colloquium Bruxellensis*, I, (1991), p. 23-28.
Syntheseartikel betreffende het archeologisch onderzoek te Gent. Met kaart.
28. LALEMAN M.C. en P. RAVESCHOT, *Stadsarcheologisch onderzoek in Gent (O.-Vl.)*, in *Archaeologia Mediaevalis*, 14, (1991), p. 45-47.
Overzicht van de archeologische prospecties in 1990 en van de onderzoeksresultaten. Met foto.
29. MOENS L. en K. ULENS, *Analyse van Chinees porselein*, in *Stadsarcheologie*, 15, (1991), nr. 1, p. 52-53. Geïllustreerd.
30. PIETERS M., *Aardwetenschappen als partnerwetenschappen van de archeologie in Oost-Vlaanderen : een status quaestionis*, in *VOBOV-Info*, (1990), nrs. 38-40, p. 82-90. Met kaart.
31. RAVESCHOT P., *De oudste middeleeuwse vondsten. Gent, Gouvernementstraat 30-32*, in *Stadsarcheologie*, 14, (1990), nr. 4, p. 28-38. Geïllustreerd.
32. RAVESCHOT P., *Een eerste archeologisch onderzoek naar een middeleeuwse gracht in Gent*, in *Stadsarcheologie*, 14, (1990), nr. 4, p. 12-20.
Onderzoek naar de gracht van de vermoedelijk oudste middeleeuwse versterking in Gent. De grachtstructuur werd ontdekt ten zuiden van de Borreputsteeg en de Jodenstraat; ze doorsnijdt de Gouvernementstraat. Geïllustreerd.
33. ROGGE M., H. THOEN en F. VERMEULEN, *Oost-Vlaanderen in de Romeinse tijd*, in *VOBOV-Info*, (1990), nrs. 38-40, p. 55-70. Geïllustreerd.
34. THOEN H., *Protohistorische en Romeinse vondsten. Gent, Gouvernementstraat 30-32*, in *Stadsarcheologie*, 14, (1990), nr. 4, p. 21-27. Geïllustreerd.
35. VANDECASTEELE M., *De Gentse papiermolen in de 16de eeuw*, in *Stadsarcheologie*, 15, (1991), nr. 2, p. 5-15. Met bijlagen en illustraties.

R. DE HERDT, J. VANNIEUWENHUYSE

36. VAN DER PLAETSEN P., *Het anthropologisch onderzoek in Oost-Vlaanderen*, in *VOBOV-Info*, (1990), nrs. 38-40, p. 103-104.
37. VAN DER PLAETSEN P., *Het onderzoek van organische resten in Oost-Vlaanderen*, in *VOBOV-Info*, (1990), nrs. 38-40, p. 91-102. Geïllustreerd.
38. VAN DE WALLE R., *Voorwerpen in pijpjarde uit de afvalput aan de Schepenhuisstraat*, in *Stadsarcheologie*, 15, (1991), nr. 2, p. 20-28. Geïllustreerd.
39. VAN STRYDONCK M., *Radiokoolstofdateringen van materiaal afkomstig van de opgravingen in de Gouvernementstraat*, in *Stadsarcheologie*, 14, (1990), nr. 4, p. 43-46. Met grafieken en tabellen.
40. VAN VLAENDEREN L., *Oppervlakteprospectie in de vallei van de Kale-Moervaart*, in *VOBOV-Info*, (1990), nrs. 38-40, p. 16-23. Betreffende vindplaatsen in Mendonk en Sint-Kruis-Winkel. Geïllustreerd.
41. VERBRUGGEN C., *Palynologisch onderzoek Gouvernementstraat 30-32*, in *Stadsarcheologie*, 14, (1990), nr. 4, p. 47-50. Met diagrammen.
42. VERHULST A. en G. DECLERCQ, *Proeve van historische interpretatie van de vroegmiddeleeuwse halfcirkelvormige gracht te Gent*, in *Stadsarcheologie*, 14, (1990), nr. 4, p. 68-74. De gracht kan reeds vóór 851 hebben bestaan (hetgeen archeologisch niet is uitgesloten), doch waarschijnlijk werd de gracht gegraven tussen 851 en 879 ter verdediging van de bewoners van de portus.
43. VERMASSEN T., *Het porselein uit de beerput van de Schepenhuisstraat*, in *Stadsarcheologie*, 15, (1991), nr. 1, p. 43-51. Bespreking van de 45 voorwerpen in Chinees porselein, waarvan er 39 konden geïdentificeerd worden (17de-18de eeuw). Geïllustreerd.
44. VERMEULEN F., *De Romeinse bewoning in het zuiden van zandig Vlaanderen*, in *XLIXe Congres van de Federatie van Kringen voor Oudheidkunde en Geschiedenis van België. Handelingen, II*, Namen, 1989, p. 163-182.

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT, 1990-1991

Overzicht van het archeologisch onderzoek naar Romeinse nederzettingen ten zuidwesten van Gent, tussen de Leie en de Schelde. Met figuren en tabel.

45. *Vondstmeldingen*, in *Stadsarcheologie*, 14, (1990), nr. 3, p. 51-57.
Bespreking van waterput uit begin 20ste eeuw in Eekhout 12; kelder in Gouvernmentstraat 20; stenen stadshuis in Koestraat 25; mogelijke oostelijke afsluitmuur van de Romaanse kerk in Sint-Niklaaskerk op de Korenmarkt; vestingmuur in Kortrijksesteenweg 14-30; onderzoek van het bodemarchief in Waaistraat 1-3 (stenen stadshuis uit de 13de eeuw). Geïllustreerd.
46. *Vondstmeldingen*, in *Stadsarcheologie*, 14, (1990), nr. 4, p. 95-99.
Meldingen of bespreking van een raam in de oostelijke gevel van het Metselaarshuis in Cataloniëstraat 1; metalen voorwerp met erotische symboliek uit mestput in Dobbelslot; Doornikse kalksteenmuur in de sakristie van de Sint-Niklaaskerk aan Goudenleeuwplein; kelder in Lange Kruisstraat 8-10; muren in Doornikse kalksteen in het dominikanenklooster op Onderbergen; stenen stadshuis op de plaats van het Hotel d'Hane-Steenhuysse in Veldstraat 55. Geïllustreerd.
47. *Vondstmeldingen*, in *Stadsarcheologie*, 15, (1991), nr. 1, p. 56-64.
Bespreking van bodemonderzoek in de ziekenzaal aan de Bijlokekaai; van vondsten in het Drongenhof aan de Lange Steenstraat; in het Instituut Sint-Jan de Deo, Fratersplein 9; in de Gouvernmentstraat 10; van muurwerk en funderingen aan de Kantienberg en aan Koophandelsplein-Schouwburgstraat; van bijzettingen aan Sint-Veerleplein 4 en bodemonderzoek in de Slachthuisstraat. Geïllustreerd.
48. *Vondstmeldingen*, in *Stadsarcheologie*, 15, (1991), nr. 2, p. 32-37.
Bespreking van citerne begin 19de eeuw aan de Bijlokekaai; ziekenzaal Bijlokekaai; kelder in zogenoemd Hotel de Hemptinne in de Koningstraat 1; konstruktie en beerput aan het Hof van Fiennes, Korenlei; grafresten aan de Nieuwe Beestenmarkt-Slachthuisstraat; donjon Gravensteen Sint-Veerleplein; kloostervleugel in het voormalig klooster van de geschoeide karmelieten in de Vrouwebroersstraat. Geïllustreerd.

Middeleeuwen

49. BOONE M., *Diplomatie et violence d'Etat. La sentence rendue par les ambassadeurs et conseillers du roi de France, Charles VII, concernant*

le conflit entre Philippe le Bon, duc de Bourgogne, et Gand en 1452, in *Handelingen van de Koninklijke Commissie voor Geschiedenis*, CLVI, (1990), afl. 1-2, p. 1-54.

In het konflikt tussen Gent en Filips de Goede, dat begonnen was om financiële eisen van de hertog, veroordeelden gezanten van de Franse koning op 4 september 1452 de stad. De tekst van de sententie of het vonnis werd uitgegeven en van een inleidende kommentaar voorzien.

50. BOONE M., *Gestion urbaine, gestion d'entreprises : l'élite urbaine entre pouvoir d'état, solidarité communale et intérêts privés dans les Pays-Bas méridionaux à l'époque bourguignonne (XIVe-XVe siècle)*, in S. CAVACIOCCHI (ed.), *L'impresa. Industria, commercio, banca, secc. XIII-XVIII*, Firenze, 1991, p. 839-862.

In Gent, de grootste stad van de Nederlanden, verwierven de korporatieve organisaties kort na 1300 politieke mondigheid. Hun machtsuitoefening werd via de Drie Leden dermate uitgebouwd dat ze vanaf 1385 het gehele openbare leven beheersten en dit tot aan de veldslag te Gavere (1453). Met grafiek en tabel.

51. BOONE M., "*Plus dueil que joie*". *Renteverkopen door de stad Gent in de Bourgondische periode : tussen private belangen en publieke financiën*, in *Driemaandelijks Tijdschrift Gemeentekrediet*, 45, (1991), nr. 176, p. 3-26.

Om financieringstekorten op te vangen namen de middeleeuwse steden veelal hun toevlucht tot het verkopen van renten met het stedelijk domein als onderpand. Onder dwang van hertog Filips de Goede moest Gent pas massaal met renteverkopen beginnen na de nederlaag van Gavere (1453). Op termijn verdween hierdoor een deel van de stedelijke welstand ten voordele van de schatkist van de Bourgondische hertogen. Met illustraties, tabellen en samenvattingen.

52. BOONE M., M.C. LALEMAN en D. LIEVOIS, *Van Simon sRijkensteen tot Hof van Ryhove. Van erfachtige lieden tot dienaren van de centrale Bourgondische staat*, in *HMGOG*, XLIV, (1990), p. 47-86.

Geschiedenis van het Hof van Ryhove in de Onderstraat te Gent en zijn opeenvolgende bewoners van de 14de tot het begin van de 16de eeuw. Geïllustreerd.

53. DE BACKER C.M.E., *Farmacie te Gent in de late middeleeuwen. Apothekers en receptuur*, Hilversum, 1990, 264 blz.

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT, 1990-1991

In Gent zijn apothekers met naam bekend vanaf het eind van de 13de eeuw. Ze behoorden tot de ambachtsgilde van de kruideniers. In 1456 werd het beroep degelijk gereguleerd. Kollekties Latijnse recepten van apotheker Laurens Boele en Middelnederlandse recepten voor zieke monniken van de Sint-Pietersabdij zijn bewaard gebleven en worden in het boek uitgegeven. Met Nederlandse en Engelse samenvattingen, glossaria, index van plaats- en persoonsnamen. Geïllustreerd.

54. GYSSELING M., *De naam Oudburg, in De Oost-Oudburg. Jaarboek, XXVII, (1990), p. 96-100.*
Oorspronkelijk had de naam Oudburg alleen betrekking op de grafelijke enclave in Gent. Deze werd begrensd door vier waterlopen. In verband met deze begrenzing wordt de naam geïnterpreteerd als : ruime (= oud) omsluiting ter afweer (= burg).
55. GYSSELING M. en A. VERVAET, *De vroegste geschiedenis van Lochristi en Zaffelare, z.pl.z.d., 93 blz.*
Lochristi en Zaffelare waren afhankelijkheden van respectievelijk de Sint-Baafs- en de Sint-Pietersabdij. Geïllustreerd.
56. KOCH A.C.F., *Gent in de 9de en 10de eeuw. Enkele benaderingen, in Stadsarcheologie, 14, (1990), nr. 3, p. 3-43.*
Bijdrage over het vroegmiddeleeuwse Gent. De oudst bekende Karolingische niet-agrarische woonkern nabij de samenloop van Leie en Schelde dient gezocht te Gentbrugge. Na de Noormanneninvallen, waarbij de handelsplaats aan het Sint-Baafsklooster werd vernietigd, ontstond ca. 900 een nieuwe handelsplaats meer stroomopwaarts. Het werd de kern van het latere Gent. Een grafelijk castellum zou niet aan de Leie, maar aan de Schelde gelegen hebben. Geïllustreerd.
57. POPULER M., *Le conflit de 1447 à 1453 entre Gand et Philippe le Bon. Propagande et historiographie, in HMGOG, XLIV, (1990), p. 99-123.*
Het konflikt tussen Gent en hertog Filips de Goede, die een sterk centraal gezag in het Bourgondische rijk voorstond, eindigde met een nederlaag voor de stad (de Vrede van Gavere).
58. STINISSEN J., *De heren van Peer, Guy van Brimeu (1473-1477) en de Bourgondiërs (1500-1537), in Limburg, LXX, (1991), nr. 1, p. 41-56.*
Guy van Brimeu is in Gent beter gekend als Humbercourt. Hij werd in 1477 ter dood gebracht.

Moderne Tijden

59. LENDERS P., *De eerste Kamer van Koophandel te Gent (1729-1795) en de opkomst van de ondernemende burgerij*, in ID. (red.), *Het einde van het Ancien Regime in België. Colloquium, (Standen en Landen, XCIII)*, Kortrijk-Heule, 1991, p. 183-229.
De vroege industriële expansie te Gent werd gedragen door een dynamische en ondernemende burgerij. Om de eigen groepsbelangen te behartigen richtte ze een Kamer van Koophandel op (1729). Deze Kamer trachtte de industriële uitrusting en infrastructuur te verbeteren, streefde een gunstige fiscale wetgeving na en begon uiteindelijk politieke macht op te eisen.
60. LIS C. en H. SOLY, *Te gek om los te lopen? Collocatie in de 18de eeuw*, z.pl., 1990, 242 blz.
Omtrent het verschijnsel van de kollocatie of verplichte opsluiting in de steden Antwerpen, Brugge, Brussel en Gent tijdens de 18de eeuw. Geïllustreerd.
61. REININGHAUS W., *Kooplieden uit Iserlohn in de Zuidelijke Nederlanden tijdens de achttiende eeuw*, in *HMGOG*, XLIV, (1990), p. 139-149.
Kooplieden uit Iserlohn (Westfalen-Duitsland) onderhielden vanaf ca. 1700 handelskontakten met Antwerpen, Brussel en Gent. Ze verhandelden vooral textielwaren. Met kaart.
62. VAN HEESVELDE P., *De glasnijverheid te Gent, 1693-ca 1730*, in *De Oost-Oudburg. Jaarboek*, XXVII, (1990), p. 58-78.
In 1693 begon Louis Marius een glasblazerij voor luxueuze drinkglazen en in 1709 startte François de Colnet een bedrijf waar flessen werden geblazen. Met de uitwijking van Arnout Colnet de Longchamps naar Brugge kwam een einde aan de Gentse glasblazerij. Met tabellen en grafieken.
63. VANNESTE D., *Residential reflection of socio-economic patterns in 18th century Belgian towns : the example of the town of Ghent*, in R. BAETENS en B. BLONDE (eds.), *Nouvelles approches concernant la culture de l'habitat. Colloque International*, Turnhout, 1991, p. 11-37.
De woning is de veruiterlijking van het socio-ekonomisch niveau van de bewoner(s). Door het bestuderen van de individuele woningen kunnen sociale categorieën binnen wijken en straten gelokaliseerd

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT, 1990-1991

worden. De auteur past dit toe op het pre-industriële Gent en meer speciaal op de Prinsenhofbuurt. Geïllustreerd.

Hedendaagse Tijd

64. BRUWIER M. en M. VAN AUDENHOVE, *De leningen aan gemeenten tussen 1830 en 1860, vóór de oprichting van het Gemeentekrediet*, in *Driemaandelijks Tijdschrift Gemeentekrediet*, 44, (1990), nr. 173, p. 11-38. Geïllustreerd.
65. *De bevrijding van Gent door de Polen in september 1944*, (Dienst voor Culturele Zaken. Stadsarchief - Museum Arnold Vander Haeghen), Gent, 1991, 16 blz.
Tussen 11 en 14 september 1944 vochten soldaten van de 1ste Poolse Pantserdivisie voor de bevrijding van Groot-Gent. De brochure bevat bijdragen van R. VERBEKE, *Historiek van de 1ste Poolse Pantserdivisie*, F. VERBEKE, *De Poolse soldaten te Drongen* en J. VANNIEUWENHUYSE, *Gent bevrijd door Britse en Poolse legereenheden*. Geïllustreerd.
66. DE MAEYER J. (red.), *Voor 's werkmans recht. De christelijke arbeidersbeweging in Gent 1890-1990*, (ACW-Verbond Gent. KADOC-Leuven), Gent, 1990, 167 blz.
Fotoboek uitgegeven naar aanleiding van de eeuwfeestviering van het Gentse ACW-Verbond.
67. DE MULDER B., *Uit het "syndikale" leven gegrepen : interviews met Gentse metaalbewerkers*, in *Roodgloeiend. Bijdragen tot de geschiedenis van de Centrale der Metaalbewerkers van België*, (AMSAB. C.M.B.), Gent, 1990, p. 479-497. Met tabellen en foto's.
68. *De Vrede van Gent, december 1814-december 1989*, in *HMGOG*, XLIV, (1990), p. 5-46.
De Vrede van Gent stelde een einde aan de Amerikaans-Britse oorlog, die in 1812 ontstaan was om de hegemonie op het Amerikaans continent. Op 14 en 15 december 1989 herdachten de Stad Gent en de R.U.G. de 175ste verjaring van de ondertekening van dit verdrag. De lezingen tijdens de herdenkingsdagen naar voor gebracht werden gepubliceerd : L. FRANCOIS, *Ten geleide* (5-6), R.C. VAN CAENEGEM, *De Vrede van Gent van 1814* (7-12), M. DE WABLE, *Het Verdrag van Gent in internationaal perspectief* (13-20), R.V.

R. DE HERDT, J. VANNIEUWENHUYSE

- REMINI, *The Treaty of Ghent. The American perspective* (21-33) en M. DUNNE, *The Treaty of Ghent : the British perspective* (35-46).
69. DE WILDE C., *De connecties van Gentse handelaars met Noord-West Afrika in de periode 1840-1850*, in *Tijdschrift voor Geschiedenis van Techniek en Industriële Cultuur*, 9, (1991), nr. 1, p. 17-25. Geïllustreerd.
70. *Gent en de Eerste Wereldoorlog. Het stadsleven in de jaren 1914-1918*, (Stadsarchief. Museum Arnold Vander Haeghen), Gent, 1991, 127 blz. Met foto's en teksten worden de Gentse oorlogsjaren in het boek geëvokeerd : de inval van de Duitsers, de militaire bezetting, de vervlaamsing van de universiteit, de activistische machtsgreep op het Stadhuis, de organisatie van de hulpverlening en de bevrijding. Andere behandelde thema's in de marge : de opeisingen, de prostitutie, de figuur van Heinrich Wandt en het Gentse oorlogsgeld. Met bijdragen van A. CAPITEYN, C. DE BACKER, A. DESPRETZ, D. VANACKER, C. VAN HOOREWEGHE en eigentijdse dagboekfragmenten.
71. GERARD E. (red.), *De christelijke arbeidersbeweging in België, 1891-1991*, (KADOC-Studies, 11), Leuven, 1991, 2 dln., 388 + 628 blz. Nieuw syntheseswerk over de kristelijke arbeidersbeweging, uitgegeven naar aanleiding van de honderdste verjaardag van de encyclopedie *Rerum Novarum*. Met illustraties.
72. GUBIN E. en Y. LAMONDE, *Un Canadien français en Belgique au XIXe siècle. Correspondance d'exil de L.-A. Dessaulles 1875-1878*, (Koninklijke Commissie voor Geschiedenis), Brussel, 1991, LII + 190 blz. De Canadese staatsambtenaar Dessaulles (Saint-Hyacinthe, Canada, 1818-Parijs, 1895) moest om financiële redenen zijn land verlaten. Begin oktober 1875 ontscheepte hij in Antwerpen en van eind december 1875 tot februari 1878 verbleef hij te Gent. Zijn vanuit België geschreven brieven, die in het boek uitgegeven worden, bevatten belangwekkende informatie over het dagelijks leven in de stad en in het land.
73. HENAU A., *De Belgische huishuren gedurende het Interbellum*, (K.U.L. Centrum voor Economische Studiën), Leuven, 1991, 29 blz. + diverse tabellen en grafieken.

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT, 1990-1991

Analyse van de huishuurprijzen in Antwerpen, Gent, Leuven, Luik en in het mijnndorp Le Grand Hornu gedurende de periode tussen de twee wereldoorlogen.

74. HEYRMAN P., *Voor eigen winkel. Honderd jaar middenstand en middenstandsbeweging in Oost-Vlaanderen, (Bijdragen Museum van de Vlaamse Sociale Strijd, 7)*, Gent, 1991, 254 blz.
Kort voor de eeuwwisseling werd vanuit katholieke hoek getracht de middenstanders te organiseren. In de grote steden verschenen middenstandsbonden. In Gent ontstond door toedoen van Karel van der Cruyssen de vereniging God en Vaderland. Na Wereldoorlog I openden Fernand van Ackere, Camiel Struyvelt en Leo Joos aan de Gentse Lange Kruisstraat het Provinciaal Middenstandssekretariaat. Na 1945 trad men toe tot het nationale N.C.M.V. Met kaarten, tabellen, grafieken, foto's en indices.
75. MARTIN D., *Gemeentepolitiek en -politici tijdens het Interbellum in de grootste twee Vlaamse steden : poging tot situering, in Driemaandelijks Tijdschrift Gemeentekrediet, 44, (1990), nr. 174, p. 61-76.*
Analyse van de plaatselijke politieke ontwikkelingen in Antwerpen en Gent tussen 1921 en 1938. Zowel de politieke partijen als de individuele Raads- en Kollegeleden, die hieraan deelnamen met verschillende doelstellingen, worden besproken. Geïllustreerd.
76. *The Heymans Institute of Pharmacology 1890-1990. 100 years of teaching, research and service*, Gent, 1990, 164 blz.
Bundeling van artikels bij het 100-jarig bestaan van het Instituut voor Farmacologie (R.U.G.). Geïllustreerd.
77. VANACKER D., *De Vlaamse Verbonden in twijfel : actief of passief?*, in *Wetenschappelijke Tijdingen*, L, (1991), nr. 2, p. 82-101.
78. VANACKER D., *Het aktivistisch avontuur, (Stichting Mens en Kultuur)*, Gent, 1991, 423 blz.
In Gent hebben gedurende de jaren 1914-1918 niet alleen de radikale flaminganten van de groep Jong-Vlaanderen, maar ook meer gematigden gebruik gemaakt van de oorlogssituatie en de Duitse bezetting om de Vlaamse ontvoogdingseisen te realiseren. Dit mondde onder meer uit in de vervlaamsing van de universiteit (1915), in een politieke aanwezigheid in het Gentse schepenkollege (1918) en in de

R. DE HERDT, J. VANNIEUWENHUYSE

daadwerkelijke vervlaamsing van het openbaar leven. Met de Duitse nederlaag vielen deze verworvenheden weg. Geïllustreerd.

79. VAN DE CASTEELE J., *Les intellectuels de Lootenhulle*, in *Wetenschappelijke Tijdingen*, L, (1991), nr. 2, p. 117-126.

Een frankofone schaar van Gentse intellectuelen, o.a. de leden van de Société de Médecine de Gand, negeerde de Nederlandstalige wetenschappers. Dit kwam o.m. tot uiting bij de weigering van een prijs voor een Nederlandstalige studie aan de student Martens tijdens de vergadering van 2 juli 1912.

80. VAN HOOREWEGHE C., *Het prostitutieel kader te Gent in de periode 1910-1932*, in *HMGOG*, XLIV, (1990), p. 151-167.

Vooral tijdens de Eerste Wereldoorlog werd de prostitutie te Gent strikt gereguleerd en gecontroleerd. Niet alleen de reglementen zelf worden in het artikel beschreven, maar ook de levenswijze en de herkomst van de prostituees. Met tabellen.

81. VANSCHOENBEEK G., *Pioniers van de eerste mei. De Gentse socialistische metaalbewerkers in de 19e en begin 20ste eeuw*, in *Roodgloeiend. Bijdragen tot de geschiedenis van de Centrale der Metaalbewerkers van België*, (AMSAB. C.M.B.), Gent, 1990, p. 33-76.

In de 2de helft van de 19de eeuw was Gent een belangrijk centrum voor de konstruktie van machines en voor de produktie van spijkers, schroeven en kettingen. De geschiedenis van de socialistische Gentse metaalbewerkersbond neemt dan ook reeds een aanvang in 1882. Met tabellen en foto's.

82. VELLE K., *Het verenigingsleven van de Belgische geneesheren (19de en begin 20ste eeuw)*, een bijdrage tot de geschiedenis van het artsenberoep, in *Annalen van de Belgische Vereniging voor de Geschiedenis van de Hospitelen en de Volksgezondheid*, XXVI-XXVII, (1988-1989), p. 47-118.

In 1834 werd op initiatief van dr. Goethals de Société de Médecine de Gand opgericht. Het genootschap, dat naast het wetenschappelijke ook oog had voor de sociale facetten van de geneeskunde, groeide uit tot één van de voornaamste medische verenigingen in België. Daarnaast ontstonden nationale verenigingen voor geneesheren-specialisten en verenigingen ter bescherming van de beroepsbelangen, zoals de Union médicale de l'arrondissement de Gand (1847). Deze verschillende beroepsorganisaties kwamen van 1847 af geregeld bijeen in het

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT, 1990-1991

Congrès médical belge en van 1863 af in de Fédération médicale belge.
Met tabellen.

Kerkgeschiedenis, kloosters

83. BAILLIEUL B. en K. LEEMAN, *Klooster Zusters van Liefde J.M. te Gent. Geschiedenis, iconografie en stoffering van de opeenvolgende kapelinterieurs*, Gent, 1991, 96 blz.
De kongregatie werd in 1803 te Lovendegem gesticht door Petrus Jozef Triest. In 1805 kwam Triest met zes zusters naar Gent en betrok de oude cisterciënzerinnenabdij Terhagen aan de Molenaarsstraat. Daar groeide de gemeenschap uit en werd actief in het onderwijs, de zieken- en bejaardenzorg. Met schets van de kloostergeschiedenis en beschrijving van de neogotische kapel uit 1898. Geïllustreerd.
84. BOERRIGTER E. en J. DE GRAUWE, *Meerhem, toen en nu. Huize Sint-Jan de Deo Gent*, Gent, 1991, 126 blz.
Overzicht van zes eeuwen geschiedenis van en rond Sint-Jan de Deo aan het Meerhem, tevens kataloog van het Meerhemmuseum. Achtereenvolgens worden behandeld : de fraters van de derde orde (1456-1584), de kartuizers (1584-1783), kazerne, chartreuse en militair hospitaal (1783-1797), fabriek en woonst van Lieven Bauwens (1798-1814), de Vrede van Gent (1814), de broeders van Sint-Jan de Deo (1844-1946) en de broeders hiëronymieten (1946-). Geïllustreerd.
85. BRAEKMAN W.L., *Bedevaartlepels, -vaantjes en "tacken" van Sint-Lieven*, in *Oostvlaamse Zanten*, LXVI, (1991), nr. 1, p. 11-20.
Naar aanleiding van de jaarlijkse Gentse bedevaarten naar Sint-Lievens-Houtem werden allerlei pelgrimstekens in omloop gebracht. Geïllustreerd.
86. BRAL G.J. (red.), *Het Pand. Acht eeuwen geschiedenis van het oud dominicanenklooster te Gent*, Tielt, 1991, 144 blz.
Bevat hoofdstukken over de geschiedenis van de dominikanenorde in het algemeen en speciaal van de Gentse kloosterstichting door W. SIMONS (11-36 en 37-60), over de bouwgeschiedenis van het Gentse klooster door G.J. BRAL (61-96), over de lotgevallen van het gebouw sinds de Franse revolutie door J. CAUDRON (97-116) en over de restauratie door J. BOCKSTAELE (127-138). Geïllustreerd.
87. CLOET M., L. COLLIN en R. BOUDENS (red.), *Het bisdom Gent (1559-1991). Vier eeuwen geschiedenis*, Gent, 1991, 598 blz.

R. DE HERDT, J. VANNIEUWENHUYSE

- Meer dan twintig auteurs brengen een overzicht van de bisdomgeschiedenis. Niet alleen de opeenvolgende bisschoppen zelf en hun beleid worden besproken, maar ook de klerus en de zielzorg, het onderwijs, de sociale werken en het godsdienstig leven van de lekgemeenschap. Geïllustreerd.
88. COLLIN L., *De Zwarte God in het begijnhof O.-L.-Vrouw ter Hoyen te Gent en het mirakelboek, in Oostvlaamse Zanten*, LXV, (1990), nr. 3, p. 161-178.
Het kruisbeeld de "Zwarte God", afkomstig uit het penitentenklooster van Sint-Jakobs, bevindt zich sinds 1797 in het begijnhof. Aan het beeld, dat uit de eerste helft van de 14de eeuw blijkt te dateren, worden mirakuleuze krachten toegeschreven. Geïllustreerd.
89. DAEM M., *17e-eeuwse mirakelschilderijen in de Onze-Lieve-Vrouwekerk te Gent, in Oostvlaamse Zanten*, LXV, (1990), nr. 4, p. 227-251.
Bespreking van 5 votiefschilderijen die zich thans in de Onze-Lieve-Vrouwkapel van de Sint-Pieterskerk te Gent bevinden. De werken werden tijdens de 17de eeuw uit dankbaarheid voor bekomen gunsten geofferd aan Onze-Lieve-Vrouw ter Rive. Geïllustreerd.
90. MACKEN R. en L. HÖDL (eds.), *Henrici de Gandavo Summa (Quaestiones ordinariae) art. XXXI-XXXIV, (Ancient and Medieval Philosophy. De Wulf-Mansion Centre, series 2)*, Leuven, 1991, CLVIII + 266 blz. Geïllustreerd.
91. MEULEMEESTER J.L., *Het processie-album van de H. Macarius uit 1867. Brugge en Gent, in Oostvlaamse Zanten*, LXVI, (1991), nr. 1, p. 21-25.
Bespreking van een geïllustreerd herdenkingsalbum. Met foto's van enige originele platen.
92. MEYHOFFER J. (+), *Les pasteurs belges du XVIe siècle, in Bulletin de la Société Royale d'Histoire du Protestantisme Belge*, (1990), nr. 105, p. 9-38.
Hoewel de 16de-eeuwse protestantse predikanten in de klandestiniteit leefden en over een gering financieel inkomen beschikten, manifesteerden ze zich toch als bekwame theologen en wetenschappers. Met portretten van predikanten.

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT, 1990-1991

93. OSSIEUR E.G.R., *De Status Animarum van de Gentse Sint-Niklaasparochie van 1681*, in *Vlaamse Stam*, 27, (1991), nr. 5, p. 193-222 en nr. 6, p. 249-270.
Uitgave van een *Status Animarum*, opgemaakt door pastoor Roger Nottingham en onderpastoor Jacob Pieron. Een *Status Animarum* is een lijst van de gezinnen in de parochie met kerkelijke gegevens over de gezinsleden. Geïllustreerd.
94. SIMONS W., *Een zeker bestaan : de Zuidnederlandse begijnen en de Frauenfrage, 13de-18de eeuw*, in *Tijdschrift voor Sociale Geschiedenis*, 17, (1991), nr. 2, p. 125-146.
Onderzoek naar de eeuwenlange aantrekkingskracht van de begijnenbeweging en analyse van de motivaties tot toetreding. De auteur vergelijkt de vrouwenpopulatie in de begijnhoven (o.m. de Gentse) met het bevolkingsverloop tussen stad en platteland. Met tabellen.
95. STEEGHERS W., *Overleden begijntjes en personen van het Groot-Begijnhof Sint-Elisabeth te Gent, afkomstig uit het Land van Waas*, in *V.V.F.-Kroniek van het Land van Waas*, XIX, (1991), nr. 3, p. 15-16 en nr. 4, p. 21.
96. STEEGHERS W., *Overleden begijntjes en personen van het Groot-Begijnhof Sint-Elisabeth te Gent, afkomstig uit Lokeren*, in *V.V.F.-Kroniek van het Land van Waas*, XIX, (1991), nr. 1, p. 5-6 en nr. 2, p. 8-9.
97. STEEGHERS W., *Overleden begijntjes van het Groot-Begijnhof Sint-Elisabeth te Gent afkomstig uit Aalter, Bellem, Lotenhulle en Poeke in de 18de eeuw*, in *Appeltjes van het Meetjesland*, 41, (1990), p. 187-188. Geïllustreerd.
98. *Tentoonstelling Sint-Macharius in Oost-Vlaanderen*, Laarne, 1990, z. blz.
Bundeling van artikels betreffende de Sint-Machariusverering in de provincie. In verband met Gent : D. KETELAERE, *De Sint-Macariuskerk te Gent*, M. GYSSELING en R. POELMAN, *Geschiedenis van de Negenmeimarkt* en R. VAN AERDE (+), *De grote kavaleriekazerne, alias het pesthuis Sint-Macharius Gent*. Geïllustreerd.

R. DE HERDT, J. VANNIEUWENHUYSE

99. TRIO P., *Statuten van laatmiddeleeuwse broederschappen. Enkele Gentse voorbeelden*, in *Handelingen van de Koninklijke Commissie voor Geschiedenis*, CLV, (1989), afl. 3-4, p. 279-308.
Uitgave van statuten van de Sint-Lievensbroederschap (in de Sint-Baafsabdijkerk), de broederschap van Onze-Lieve-Vrouw op de Rade (in de Sint-Niklaaskerk) en de broederschap van de Heiligen Pieter en Pauwel (eveneens in de Sint-Niklaaskerk). Deze "wet"-gevende teksten bevatten inlichtingen over de organisatie, de religieuze praktijken en de sociale betekenis van deze instellingen. Met foto van het handschrift.
100. VANDE WINKEL G., *Een gelegenheidsgedicht voor Adrianus de Coninck, nieuwe abt van Drongen (1793) in het abdijarchief van Ninove*, in *Dronghine. Jaarboek*, (1991), p. 88-98. Geïllustreerd.
101. VERHULST A., *De restauratie van de abdijen van Sint-Pieters en Sint-Baafs te Gent tijdens de 10e eeuw*, in *Feestbundel aangeboden aan prof. dr. D.P. Blok*, Hilversum, 1990, p. 336-342.
Na de Noormanneninvallen begon graaf Arnulf I met de geestelijke en materiële heropbouw van de twee benediktijnerabdijen. Hierbij werd de Sint-Pietersabdij duidelijk bevoordeligd.
102. WILSON G.A. (ed.), *Henrici de Gandavo Quodlibet VII, (Ancient and Medieval Philosophy. De Wulf-Mansion Centre, series 2)*, Leuven, 1991, LXXIX + 335 blz.

Industriële Archeologie

103. BOERJAN G., *Mariakerke en de textiel*, in *Marka. Notulenblad*, nr. 94-95, (1990), z.blz. Geïllustreerd.
104. CASSIMAN K., *Hilaire Grootaert. Fabrique de Couleurs-kleurfabriek*, in *Dronghine. Jaarboek*, (1991), p. 126-171.
Historiek van het bedrijf te Drongen, waar kleurstoffen werden aangemaakt voor de verf- en papiernijverheid. Met illustraties.
105. DE HERDT R., *De limonadefabriek "Ideal". Kernbestanddeel van het limonademuseum in het MIAT*, in *Tijdschrift voor Geschiedenis van Techniek en Industriële Cultuur*, 9, (1991), nr. 2, p. 34-39.
106. DE HERDT R., *Toeristisch ontsloten ... ons industrieel erfgoed*, in *Toerisme Oost-Vlaanderen*, 40, (1991), nr. 3, p. 5-15.

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT, 1990-1991

Overzicht van de industriële relikten in de provincie Oost-Vlaanderen en de bezoekmogelijkheden. Geïllustreerd.

107. MARTENS R., *De oude sterrenwacht van de Rijksuniversiteit Gent, in Tijdschrift voor Geschiedenis van Techniek en Industriële Cultuur*, 8, (1990), nr. 4, p. 3-13. Geïllustreerd.
108. QUIENEN A., *Houten visserstreiler: N. 106, Zeemanshoop, in Dronghine. Jaarboek*, (1991), p. 104-109.
Beschrijving van een vissersboot gebouwd in 1942 op de werf van de gebroeders Coppens te Drongen. Met illustraties.
109. SCHOLTEN W.H.P. (red.), *Beelden uit het industrieel verleden van de kanaalzone*, Goes, 1990, 79 blz.
Het Zeeuwse gedeelte van het kanaal Gent-Terneuzen kwam vooral tot ontwikkeling na de aanleg van de spoorlijnen Gent-Terneuzen (in 1869) en Mechelen-Terneuzen (in 1871). Naast beschrijvingen van de kanaalinfrastructuurwerken zijn verschillende bedrijfsgeschiedenissen in de bundel opgenomen. Geïllustreerd.
110. VEREecken H., *"Puntfabriek" Gentbrugge 150 jaar, in Driemaandelijks Tijdschrift Land van Rode*, 18, (1990), nr. 4, p. 75-86. Geïllustreerd.
111. VERHEEKE G., *Het minerale water. De botteling : het kogelflesje, in Tijdschrift voor Geschiedenis van Techniek en Industriële Cultuur*, 9, (1991), nr. 2, p. 27-31.
Met o.m. uitleg over de fabriek van minerale waters van Chaffart, waarvan afgeleid : chaffarkes en saffaarkes. Geïllustreerd.
112. *75 jaar Centrale Langerbrugge 1914-1989*, Langerbrugge, 1989, 64 blz.
In het fotoboek wordt de geschiedenis van de elektriciteitscentrale die in 1914 door de n.v. Centrales Electriques des Flandres opgetrokken werd, geschetst.

Gebouwen, monumenten, stadsbeeld

113. ADRIAENSEN F., *"Hotel Beyaert", Coupure Links 179-181, Gent, in Stadsarcheologie*, 14, (1990), nr. 3, p. 44-50. Geïllustreerd.

R. DE HERDT, J. VANNIEUWENHUYSE

114. BAILLIEUL B. en W. OERS, *Oranjeculturen buiten Gentse muren, in De Woonstede door de Eeuwen heen*, (1990), nr. 87, p. 47-53.
In de oranjerieën werden de gepaste klimatologische omstandigheden gekreëerd om exotische planten en bomen te telen. Geïllustreerd.
115. BOMBAY J., *Baarleveer : het schuilhuisje, in Dronghine. Jaarboek*, (1991), p. 99-102. Geïllustreerd.
116. *Brandstichting en monumentenzorg of immobiliënspeculatie en monumentenzorg in Vlaanderen : het geval d'Alcantara te Gent, in De Woonstede door de eeuwen heen*, (1991), nr. 89, p. 78.
117. CELIS M., *Van volkshuis tot schroot. Achtergronden van een kwarteeuw falen, in Monumenten en Landschappen*, 10, (1991), nr. 2, p. 23-35. Geïllustreerd.
118. COENE A. en M. DE RAEDT, *Bijdragen tot de stadsontwikkeling van Gent 1560-1990*, Gent, 1990, 164 blz.
Schets van de okkupatie en de topografische ontwikkeling in het Gentse. Alle belangrijke stadsplattegronden en panoramische gezichten vanaf de 16de eeuw zijn gereproduceerd en worden grondig besproken. Vooral spektakulair waren de 19de-eeuwse transformaties ingevolge het aanleggen van de grote "boulevards", het saneren van gehele wijken en het afbreken van de stadspoorten, waar de oktrooirechten geheven werden. Met Nederlandse, Franse en Engelse samenvattingen.
119. COLLEN-JANSSENS J., *Prinsenhofbuurt. Van prinselijke residentie tot arbeiderswijk, in G.O.V.-Heraut*, 26, (1991), nr. 1, p. 91-108. Geïllustreerd.
120. DAEM M., *Contract van gevelversiering Metselaarshuis, 1526, in Ghendtsche Tydinghen*, 19, (1990), nr. 6, p. 341-355. Geïllustreerd.
121. DAEM M., *Kapelletje Schreiboorn te Gent, in G.O.V.-Heraut*, 26, (1991), nr. 1, p. 1-6. Geïllustreerd.
122. DAEM M., *Kapel Sint-Vincentius a Paulo, Sint-Antoniusskaai Gent, in G.O.V.-Heraut*, 26, (1991), nr. 3, p. 1-11. Geïllustreerd.
123. DE DECKER A., *Kroniek van de Gentse Heirnis*, Gent, 1991, 61 blz. Geïllustreerd.

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT, 1990-1991

124. DE GROOTE S., *Praalmonument ter verheerlijking van de heldhaftige soldaten, gevallen voor het vaderland, en de martelaren der Duitse ontvoeringen*, in *Heemkundig Nieuws*, 19, (1991), nr. 2, p. 7-12.
Bespreking van het "Monument van de Gesneuvelden 1914-1918" in Sint-Amandsberg vervaardigd door Aloïs de Beule. Geïllustreerd.
125. DE HERDT R., *Het MIAT en Horta's volkshuis*, in *Tijdschrift voor Geschiedenis van Techniek en Industriële Cultuur*, 9, (1991), nr. 1, p. 5-10. Geïllustreerd.
Zie ook : *Nomade elementen feestzaal van Horta's volkshuis op definitieve locatie te Gent?*, in *it.*, 9, (1991), nr. 1, p. 11-15.
126. DEMEY A., *Interbellum Architectuur in Oost-Vlaanderen, (Provinciebestuur Oost-Vlaanderen)*, Gent, 1990, 32 blz.
De voornaamste architecten uit het Interbellum en hun realisaties in de provincie worden besproken. Geïllustreerd.
127. DESEYN G., *De Familiestères in Gent, 1852. Architect dr. Adolphe Burggraeve*, in *Vlaanderen*, 40, (1991), nr. 4, p. 6-7.
Het plan van Burggraeve om de Gentse arbeidersbevolking een ideale huisvesting te verschaffen, bleef onuitgevoerd. Met ontwerp-tekening.
128. DESEYN G., *Winkelgalerij in Gent, 1890. Architect Jacques vanden Broecke*, in *Vlaanderen*, 40, (1991), nr. 4, p. 8-9.
Het grootse plan om een galerij op te trekken tussen de Veldstraat, de Voldersstraat, de Mageleinstraat en de Cataloniëstraat werd niet gerealiseerd. Met ontwerpplan voor het gelijkvloers.
129. DE SMET Y., *De restaurateur ter tafel gebracht (6)*, in *Interbellum*, 10, (1990), nr. 5, p. 11-14.
Bespreking van het gerestaureerde woonhuis van professor en dokter Adriaan Martens (Bocholt, 1885-Astene, 1968) te Astene. Geïllustreerd.
130. DUBOIS M., *Tussen Art Nouveau en Art Deco. Interieur Renson te Gent 1914-1915, architect Albert Van Huffel*, in *De Woonstede door de Eeuwen heen*, (1991), nr. 90, p. 23-28. Geïllustreerd.
131. *Een remarquabel ambelissement. Gentse wooncultuur in Mozarts tijd*, Gent, 1991, 101 blz.

R. DE HERDT, J. VANNIEUWENHUYSE

Diverse auteurs brengen overzichten van het sociaal-ekonomisch leven, de architectuur, de muziek en de binnenhuisdekoratie te Gent in de 2de helft van de 18de eeuw. Met illustraties.

132. ERVYNCK A., M.C. LALEMAN, A. LENTACKER en P. RAVESCHOT, *Dobbelslot-ridderslot. Tentoonstelling Volkskliniek-Gent*, Gent, 1991, 17 blz.
Ontwikkelingsgeschiedenis van de stadswijk in en om Dobbelslot. Aan de hand van opgegraven materiële relikten kon de geschiedenis vanaf de middeleeuwen tot op heden gerekonstrueerd worden.
133. FORTIE L., *Plan parcellaire de la commune de Mariakerke par P.C. Popp*, in *Marka. Notulenblad*, nr. 98, (1991), z.blz. Geïllustreerd.
134. *Gent Steenrijk. II, Kerken, (Tafelronde - Gent 68)*, Gent, 1990, 53 blz. Geïllustreerd.
135. HOSTE L., *Rooigem en de Brugsepoort te Gent*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 19, (1990), nr. 6, p. 329-340 en 20, (1991), nr. 1, p. 42-53. Geïllustreerd.
136. HUYS P., *De Meerskantmolen te Drogen (1811)*, in *Dronghine. Jaarboek*, (1991), p. 112.
137. HUYS P., *Een stenen binnenkruier anno 1453 (de H. Arnoldus-miniatuur in het cartularium van het Gentse brouwersambacht)*, in *Molenecho's*, 19, (1991), nr. 1, p. 16-17. Geïllustreerd.
138. HUYS P., *Papierwatermolens in Oost-Vlaanderen in de 16e eeuw*, in *Molenecho's*, 18, (1990), nr. 4, p. 220-223.
Betreft onder meer een Gentse papiermolen, die zich omstreeks 1550 in de huidige Sint-Pietersnieuwstraat bevond.
139. *Inventaire Archéologique - Fiche nr. 433. Huis opgericht op de plaats van de drukkerij van Pieter de Keysere*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 19, (1990), nr. 6, p. 327-328.
Met foto van de woning op de hoek Sint-Veerleplein-Kraanlei.
140. JANSSENS S., *De stadsuurwerken die vroeger in de Gentse straten stonden*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 20, (1991), nr. 3, p. 122-129. Geïllustreerd.

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT, 1990-1991

141. LABYN M., *Uit de geschiedenis van de Gentse bruggen*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 19, (1990), nr. 6, p. 355-365; 20, (1991), nr. 1, p. 2-10; nr. 2, p. 99-107; nr. 3, p. 160-166; nr. 4, p. 224-231; nr. 5, p. 293-296 en nr. 6, p. 337-345. Geïllustreerd.
142. LALEMAN M.C. en P. RAVESCHOT, *Nieuwe bevindingen over de donjon van het Gravensteen in Gent*, in *Stadsarcheologie*, 14, (1990), nr. 4, p. 86-94. Geïllustreerd.
Zie ook de p. 153, 156-157 en 160-164 in F. DOPERE en W. UBREGTS, *De donjon in Vlaanderen. Architectuur en wooncultuur*, Leuven, 1991, 269 blz.
143. MEERSSEMAN S., *Het Sint-Jacobsgodshuis te Gent*, in *Stadsarcheologie*, 14, (1990), nr. 4, p. 75-85.
Bespreking van het godshuis op Nieuwland. Geïllustreerd.
144. MEIRESONNE A. en B. BAILLIEUL, *Gentse kastelen*, Gent, 1990, 136 blz.
Pentekeningen van 37 kastelen en buitenplaatsen in en rond Gent werden in een boekwerk gebundeld en van kommentaar voorzien. Met Franse, Engelse en Duitse samenvattingen.
145. *Open Monumentendag. Gent*, Gent, 1991, 55 blz.
Beknopte voorstelling van het Openbaar Entrepot, het bedrijf en de directeurswoning Voortman, de fabriek van vuurvaste materialen aan de Groendreef, de brouwerij De Drie Sleutels, de voormalige spinnerij Desmet-Guequier (thans MIAT), de lage-druk machinezaal van de elektriciteitscentrale S.P.E., "Ons Huis, Socialistische Werkersverenigingen", het Huis Lousbergs of de Hemptinne, het Hotel Legrand, het Hotel Claes-de Cock, de voormalige drukkerij Het Licht en redaktielokalen van Vooruit, het Laboratorium Magnel en het Technisch Laboratorium Soete, het "Energeia"-Museum, de Droge Dokken, de windmolen van Zwijnaarde, de stoomturbine in het voormalig textielbedrijf E. De Porre en de begraafplaats Campo Santo. Geïllustreerd.
146. SLOCK W., *Een "evocatie" van de feestzaal uit het voormalige volkshuis te Brussel*, in *Monumenten en Landschappen*, 10, (1991), nr. 2, p. 36-43. Geïllustreerd.

R. DE HERDT, J. VANNIEUWENHUYSE

147. VAN BRUWAENE C., *Keizer Karel achterna. Gent in de eerste helft van de 16de eeuw. Educatieve wandelgids, (Dienst voor Culturele Zaken. Educatieve Dienst)*, Gent, 1990, 29 blz.
Wandelgids uitgegeven naar aanleiding van de tentoonstelling *Keizer tussen stropdragers. Karel V en de Gentse opstand van 1539-1540*. Met illustraties.
148. VAN CLEVEN J., *Het huis Minard, Grote Huidevettershoek, Gent, in Monumenten en Landschappen*, (1991), extranr., p. 57-58. Geïllustreerd.
149. VAN DEN BOSSCHE H., *Het Hotel vander Meersche, in Monumenten en Landschappen*, (1991), extranr., p. 25. Geïllustreerd.
150. VANDENBREEDEN J., "Wilt gij het volkshuis van Brussel leren kennen?", in *Monumenten en Landschappen*, 10, (1991), nr. 2, p. 16-22.
Historiek van het volkshuis, waarvan de spanten van de feestzaal in het MIAT bewaard werden en dienstig waren voor een evokatieve rekonstruktie. Geïllustreerd.
151. VAN DE WIELE J., *De Rabotwijk. Ontstaan en evolutie van een wijk in de negentiende-eeuwse gordel van Gent*, Gent, 1990, 19 blz.
Historiek van de wijk rond de Wondelgemstraat. Geïllustreerd.
152. VAN DE WIELE J., *Van Vismarkt tot Groentenmarkt. Een plein in de Gentse kuip in historisch perspectief*, Gent, z.d., 16 blz. Geïllustreerd.
153. VAN DOORNE G., *Stad en monument. Het Metselaarshuis, in Stadsarcheologie*, 15, (1991), nr. 1, p. 54-56. Geïllustreerd.
154. VAN DOORNE G., *Stad en monument/2. Architectuur voor zieken en blinden, in Stadsarcheologie*, 15, (1991), nr. 2, p. 29-31. Geïllustreerd.
155. VANSCHOENBEEK G., *Onroerend Rood. Het Gentse oeuvre au rouge. Wandeling langsheen de bouwkundige geschiedenis van het socialistische Gent, (AMSAB)*, Gent, 1991, 69 blz. Geïllustreerd.

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT, 1990-1991

156. VERMEESCH K., *Gentse stadswijken en beluiken. De Sint-Lievenspoortwijk*, in *G.O.V.-Heraut*, 26, (1991), nr. 2, p. 109-128. Geïllustreerd.
157. WAeyTENS J., *Gentse wijken en beluiken. De Dampoortwijk*, in *G.O.V.-Heraut*, 25, (1990), nr. 6, p. 73-90. Geïllustreerd.
158. WYLLEMAN L., *Ten huize van katoenfabrikant Ferdinand Lousbergs (1799-1859)*, in *Monumenten en Landschappen*, (1991), extranr., p. 47-48.
Bespreking van de woning Lousbergs in de Keizer Karelstraat. Geïllustreerd.

Kunst, cultuur

159. BERNAUW P., *Mysteries van het Lam Gods*, Antwerpen-Amsterdam, 1991, 160 blz.
Fantasievolle zoektocht naar de betekenis en de lotgevallen van het veelluik Lam Gods.
160. BRAEKMAN W.L., *Hier heb ik weer wat nieuws in d'hand. Marktliederen, rolzangers en volkse poëzie van weleer*, (Stichting Mens en Cultuur), Gent, 1990, 639 blz.
Marktzangers vervulden eeuwenlang de rol van informant, opvoeder en entertainer. Tijdens hun optredens verkochten ze liedblaadjes. Deze vormen nu een belangrijke bron voor de studie van de volkskultuur. In het boek worden diverse liederen van de 16de tot de 19de eeuw uitgegeven en becommentarieerd. Met inventaris van marktliederen bewaard in de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde, alfabetisch geordende beginregels van de besproken liederen, plaats-, persoons- en zaaknaamindex, Franse, Duitse, Engelse samenvattingen en illustraties.
161. CAILLIAU A., *Psychiatrie in het museum. Het Museum Dr. Guislain te Gent*, in *Kultureel Jaarboek voor de Provincie Oost-Vlaanderen*, 43, (1989), p. 224-229. Geïllustreerd.
162. CLAUWAERT J., *Kroniek over Jef Cricks Rubensroman*, in *Heemkundig Nieuws*, 19, (1991), nr. 4, p. 10-12.

R. DE HERDT, J. VANNIEUWENHUYSE

163. *De Gentse Vrijdagmarkt, (Het Toreken)*, Gent, 1991, 10 blz.
Kataloog bij een tentoonstelling van pentekeningen door Antoine Meiresonne en historische prenten uit het Stadsarchief.
164. DE HAAS F. en I. SMETS (o.l.v.), *Mozart in België. Een wonderkind op reis door de Zuidelijke Nederlanden, 1763-1766*, Antwerpen, 1990, 303 blz.
In verband met zijn verblijf te Gent van 4 tot 6 september 1765 : P. LENDERS, *Het economisch centrum van Vlaanderen (164-171)*, F. DELEU, *De beiaard van Gent (172-181)* en G. POTVLIEGHE, *Orgelstad Gent (182-183)*. Geïllustreerd. Zie ook I. SMETS, *Mozart in Vlaanderen, 1763-1766*, in *Monumenten en Landschappen*, 10, (1991), nr. 3, p. 10-24.
165. DEPRez A. (red.), *Karel van de Woestijne. Verzameld journalistiek werk. Zesde deel, Zevende deel, (Cultureel Documentatiecentrum)*, Gent, 1990-1991, 2 dln, 699 + 719 blz.
166. DE SCHRYVER A., Y. VANDEN BEMDEN en G.J. BRAL, *Drolerieën te Gent. De vondst van middeleeuwse glasraamfragmenten uit het dominikanenklooster, Kortrijk*, 1991, 142 blz.
In 1982, tijdens de restauratiewerken aan het dominikanenklooster zijn heel wat glasraamfragmenten teruggevonden. Ze worden in het boek kronologisch en typologisch besproken. Met illustraties. Zie ook A. DE SCHRYVER, *Museum Glasramen Het Pand*, in *G.O.V.-Heraut*, 26, (1991), nr. 3, p. 1-6.
167. DE VOS J., *Het toneellevens te Gent 1988-1989*, in *Kultureel Jaarboek voor de Provincie Oost-Vlaanderen*, 43, (1989), p. 81-89. Geïllustreerd.
168. DHANENS E., *De fontein op het Lam Godsretabel door de gebroeders Hubert en Jan van Eyck*, in *Academiae Analecta. Klasse der Schone Kunsten*, 50, (1989), nr. 2, p. 3-17. Geïllustreerd.
169. DHANENS E., *Het Aanschijn van Christus door Jan van Eyck en het concilie van Ferrara-Florence, 1438-1440*, in *Academiae Analecta. Klasse der Schone Kunsten*, 50, (1989), nr. 2, p. 43-64.
In de marge van het herenigingskoncilie tussen de Oosterse en Westerse kerken te Ferrara-Florence, dat voorgezeten werd door kardinaal Albergati, tekende of schilderde Van Eyck twee archetypes van het "Aanschijn van Christus". Geïllustreerd.

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT, 1990-1991

170. DHANENS E., *Het portret van kardinaal Nicolò Albergati door Jan van Eyck (1438)*, in *Academiae Analecta. Klasse der Schone Kunsten*, 50, (1989), nr. 2, p. 19-41.
Van het portret bleven een potloodtekening te Dresden en een beschilderd paneel te Wenen bewaard. Met illustraties.
171. GAUS H., *De literatuurreceptie bij arbeiders in het midden van de negentiende eeuw te Gent*, in A. DEPREZ en W. GOBBERS (red.), *Vlaamse literatuur van de negentiende eeuw*, Utrecht, 1990, p. 171-181.
De *Herinneringen* van Pol de Witte (1898) bevatten heel wat informatie over de aanwezigheid van literatuur in het arbeidersmilieu.
172. *Het Chinees Salon. Le Salon chinois. Der chinesische Salon. The chinese Salon*, (*Dienst voor Culturele Zaken. Museum Arnold Vander Haeghen*), Gent, 1991, 31 blz.
Gids voor de bezoeker aan het Chinees Salon in het Museum Arnold Vander Haeghen. Geïllustreerd. Zie ook N. DE BISSCOP, *Aspecten van het Chinees export-wandbehang*, in *Monumenten en Landschappen*, 10, (1991), nr. 5, p. 24-47, waarin de Chinese wandbehangen uit de 18de en de 19de eeuw, die thans nog in het Vlaamse landsgedeelte voorkomen, besproken worden. Met illustraties.
173. HOSTE L., *Gentse praalstoeten te water*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 20, (1991), nr. 6, p. 323-335. Geïllustreerd.
174. *Inventaire Archéologique - Fiche nr. 23. Grafplaat in gedreven messing van Margareta sBrunen, weduwe van Willem Wenemaer*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 20, (1991), nr. 6, p. 335-337. Met foto van de grafplaat.
175. *Inventaire Archéologique - Fiche nr. 75. De put van de St.-Baafsabdij*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 20, (1991), nr. 4, p. 205-207. Met foto.
176. *Inventaire Archéologique - Fiche nr. 268. Portret van Maria-Theresia, gezegd "met het kanten kleed"*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 20, (1991), nr. 5, p. 276-277.
Betreft een schilderij uit het Stadhuis (1743). Met foto.
177. *Inventaire Archéologique - Fiche nr. 299. De zoon, die zijn vader onthoofdt door Pieter Pieters*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 20, (1991), nr. 2, p. 77-79.

RIJKSUNIVERSITEIT - GENT

SEMINARIE VOOR ALGEMENE EN
INSTITUTIONELE GESCHIEDENIS
DER MIDDELEEUWEN

Blandijnberg 2 - 9000 GENT

R. DE HERDT, J. VANNIEUWENHUYSE

Bespreking van het schilderij dat de legende van de Hoofdbrug weergeeft.

178. *Inventaire Archéologique - Fiche nr. 330. Reuze open schoen van de nering der schoenmakers*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 20, (1991), nr. 1, p. 11-12. Met afbeelding van de schoen.
179. *Inventaire Archéologique - Fiche nr. 347. Lodewijk XVI - trapeinde, met medaillon van broeder Côme*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 20, (1991), nr. 3, p. 129-131. Met afbeelding.
180. *Kunst in Eekloos bezit*, Eeklo, 1990, 126 blz.
Kataloog van een tentoonstelling met werken van onder meer Joseph Geirnaert (1790-1859), George Minne (1866-1941), Jan Anteunis (1896-1973), Geo Verbanck (1881-1961), Aloïs de Beule (1861-1935), Madeleine van Thorenburg (1880-1961), Octave Landuyt (1922-), Jacques Godinau (1811-1873), Frans Anseele (1819-1897), Theodule Geirnaert (1830-1898), Albrecht de Vriendt (1843-1900), Armand Heins (1856-1938), Ferdinand Willaert (1861-1938), Theo van Rysselberghe (1862-1926), Georges Buysse (1864-1916), Albert Baertsoen (1866-1922), Jenny Montigny (1875-1937), Raphaël Willaert (1878-1949), Maurice Sys (1880-1971), Leon de Smet (1881-1966), René de Cramer (1876-1951), Karel van Belle (1884-1959), Gustave van de Woestyne (1881-1947), Maurice Dupuis (1882-1959), Dees de Bruyne (1940-), Pierre-François de Noter (1779-1842), Jules de Bruycker (1870-1945), Gust de Smet (1877-1943), Oscar Colbrandt (1879-1959), Cécile Cauterman (1882-1957), Jos Verdegem (1897-1957), Gerard Hermans (1901-1978) en Amedée Cortier (1921-1976). Geïllustreerd.
181. MUSSCHOOT A.M. (red.), *Jong, en Vlaams, en vrij. De Gentse Rijksuniversiteit in de spiegel van de literatuur*, (*Spiegel Historiaeel. Jaarboek 31*), Gent, 1991, 309 blz.
Bundel met verhalen van Vlaamse auteurs, die over hun studie- en studententijd in Gent rapporteren.
182. *Ook dit gebeurde in Oost-Vlaanderen*, in *Kultureel Jaarboek voor de Provincie Oost-Vlaanderen*, 43, (1989), p. 267-272.
Gentse tentoonstellingen in 1989 : Open Mind (Museum van Hedendaagse Kunst en Museum voor Schone Kunsten) en De Vrede van Gent, 24 december 1814 (Stadsarchief). Geïllustreerd.

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT, 1990-1991

183. *Schilders van het Leieland*, Deinze-Sint-Martens-Latem, 1991, z.blz.
Kataloog van de tentoonstellingen in zes expositieruimten gewijd aan het werk van de Leieschilders Albert Servaes (1883-1966), Leon de Smet (1881-1966), Gust. de Smet (1877-1943), Valerius de Saedeleer (1867-1941), Albijn van den Abeele (1835-1918), Gustave van de Woestyne (1881-1947), Constant Permeke (1886-1952), Frits van den Berghe (1883-1939), Jules de Sutter (1895-1970), Hubert Malfait (1898-1971), Emile Claus (1849-1924), Anna de Weert (1867-1950), Modest Huys (1874-1932), Jenny Montigny (1875-1937) en Albert Saverys (1886-1964). Geïllustreerd.
184. VANACKER H., *De taal- en letterkundige genootschappen in Vlaanderen : onderzoeksproblemen en -tendensen, met als voorbeeld "Regat Prudentia Vires"*, in A. DEPRez en W. GOBBERS (red.), *Vlaamse literatuur van de negentiende eeuw*, Utrecht, 1990, p. 25-44.
Het taal- en letterkundig genootschap Regat Prudentia Vires ontstond te Gent in 1821 onder meer door toedoen van priester-hoogleraar Jan Matthijs Schrant. Met grafieken.
185. VAN DEN KERKHOVE A., *25 jaar aanwinsten, (Stad Gent. Bijlokemuseum)*, Gent, 1991, 144 blz. Geïllustreerd.
186. *Van den vos Reynaerde. Het Comburgse handschrift*, Leuven, 1991, 248 blz.
Vermoedelijk in Gent ontstond tussen 1380 en 1425 een codex met meer dan 50 middelnederlandse werken, waaronder de *Reinaert* (geschreven ca. 1260). De universiteitsstudent en handschriftenverzamelaar Erasmus Neustetter verwierf tijdens een reis in 1541-1542 de codex en bracht deze uiteindelijk naar Comburg (Württemberg-Duitsland). Met facsimile van het Reinaertdeel, transskriptie en kommentaar. Geïllustreerd.
187. VAN DRIESSCHE R.A.C., *Het mausoleum van Isabella van Oostenrijk (+ 1526) in de Gentse Sint-Pieters abdijkerk*, in *HMGOG*, XLIV, (1990), p. 125-138.
Isabella (Brussel, 1501-Zwijnaarde, 1526) was de jongste zuster van keizer Karel V. Ze werd uitgehuwelijkt aan Christiaan II, koning van Denemarken, Zweden en Noorwegen. Toen in 1523 een opstand tegen koning Christiaan uitbrak, begon ze een zwerftocht die haar in het kasteel van Zwijnaarde bracht, waar ze jong stierf. Ze werd in de Sint-Pietersabdijkerk met grote luister begraven. Geïllustreerd.

R. DE HERDT, J. VANNIEUWENHUYSE

188. VAN ELSLANDE R., *Het retabel van Philips Clincke en Jan van der Bruggen voor de kerk van Mere (1485)*, in *Mededelingen van de Heemkundige Kring van Erpe-Mere*, XXXI, (1991), nr. 1, p. 5-12.
Betreffende een houten retabel, gesneden door Philips Clincke en gepolychromeerd door Jan vander Bruggen. Geïllustreerd.
189. VAN ELSLANDE R., *Het retabel van Willem Brandius voor de kerk van Deftinge (1439)*, in *Het Land van Aalst*, XLII, (1990), nr. 5-6, p. 249-252.
190. VAN LENNEP J. (red.), *De 19de-eeuwse Belgische beeldhouwkunst*, Brussel, 1990, 2 dln., 636 blz.
Met onder meer teksten over leven en werk van Paul de Vigne (Gent, 1843-Schaarbeek, 1901), Gustave Kasteleyn (Gent, 1848-1900), Hippolyte Le Roy (Luik, 1857-Gent, 1943), George Minne (Gent, 1866-Sint-Martens-Latem, 1941), Constant Montald (Gent, 1862-Sint-Lambrechts-Woluwe, 1944) en Philippe Parmentier (Feluy, 1784-Gent, 1867). Geïllustreerd.
191. VAN PETEGHEM S., *Daisnes stille kracht*, in *Interbellum*, 11, (1991), nr. 4, p. 11-15.
Beschrijving van de zoektocht van Johan Daisne naar gegevens over de filmaktrice Lilian Hall-Davis. Met illustraties.
192. VAN PETEGHEM S., *Vielen Dank Herr Daisne*, in *Interbellum*, 11, (1991), nr. 4, p. 7-9.
Johan Daisne (Gent, 1912-1978) is vooral bekend als romanschrijver. Daarnaast publiceerde hij ook over de film en legde een "filmarchief" aan, dat thans overgedragen is aan de handschriftenafdeling van de Gentse Universiteitsbibliotheek. Geïllustreerd.
193. VAN SCHOOR J., *De Gentse Toneelacademie, een aanzet?*, in *Koninklijke Soevereine Hoofdkamer van Retorica De Fonteine te Gent. Jaarboek, XXXVII-XXXVIII*, (1987-1988), p. 173-189.
Toespraak gehouden bij de opening van het Centrum voor de Studie van Drama en Theater (R.U.G., 1987). Onderwerp was de Toneelacademie, die van 1929 tot 1932 onder impuls van Herman van Overbeke ijverde voor het Vlaams toneel.
194. *Wilhelm Lehbruck - George Minne - Joseph Beuys*, (*Museum voor Schone Kunsten*), Gent, 1991, 250 blz.

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT, 1990-1991

Kataloog van een tentoonstelling waarbij de kunstenaars Lehmbruck (Meiderich, 1881-Berlijn, 1919), Minne (Gent, 1866-Sint-Martens-Latem, 1941) en Beuys (Krefeld, 1921-Düsseldorf, 1986) samengebracht en met elkaar gekonfronteerd werden. Met diverse essays in het Nederlands en Frans en illustraties.

Heemkunde, volkskunde, genealogie

195. BOERJAN G., *Mariakerke en Wereldoorlog II*, in *Marka. Notulenblad*, nr. 92-93, (1989), p. 1-70. Geïllustreerd.
196. BOERJAN G. en L. ALLAERT, *Muziekleven op Mariakerke*, in *Marka. Notulenblad*, nr. 97, (1990), z.blz. Geïllustreerd.
197. BOMBAY J., *Keuze in Drongense straatnamen*, in *Dronghine. Jaarboek*, (1991), p. 26-32.
Verklaringen van de straatnamen Keuze, Keuzekouter en Keuzemeers en de parkingnaam Keuze in Drongen. Geïllustreerd.
198. BRYSSSE A., *Gebuurtefeest op de Muide rond 1930*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 20, (1991), nr. 5, p. 308-314. Geïllustreerd.
199. CASSIMAN P., *Ambten te Drongen in 1819 en 1824*, in *Dronghine. Jaarboek*, (1991), p. 110.
200. CASSIMAN P., *De Drongense conscrits*, in *Dronghine. Jaarboek*, (1991), p. 172-181. Geïllustreerd.
201. CASSIMAN P., *De notarissen te Drongen*, in *Dronghine. Jaarboek*, (1991), p. 24-25.
202. *De Gentsche koetsier*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 20, (1991), nr. 5, p. 317-318.
Liedje van Karel Waeri.
203. DE MEYER R., *"Onze wijk" rond 1900*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 20, (1991), nr. 3, p. 132-142 en nr. 4, p. 190-205.
Bespreking van de Gentse wijk ten noorden van het Verbindingskanaal. Met illustraties.
204. DESPRETZ A., *De maatschappij Oud-soldaten van Prins Leopold*, in *Dronghine. Jaarboek*, (1991), p. 33-39.

R. DE HERDT, J. VANNIEUWENHUYSE

De maatschappij werd in 1906 te Drongen opgericht. Geïllustreerd.

205. FRIANT L., *De Baarlese koortraditie. Het Sint-Martinuskoor 20 jaar jong*, in *Dronghine. Jaarboek*, (1991), p. 12-23. Geïllustreerd.
206. HOEBEKE G. en T. PENNEMAN, *Sagen uit het Land van Rode (2)*, in *Driemaandelijks Tijdschrift Land van Rode*, 18, (1990), nr. 3, p. 64-69.
207. HUYS P., *De weerbare mannen van de wijk Slindonck in 1809*, in *Dronghine. Jaarboek*, (1991), p. 40-41.
208. HUYS P., *Drongense bannelingen in de geuzentijd*, in *Dronghine. Jaarboek*, (1991), p. 112.
209. HUYS P., *Gestrafte Drongenaars*, in *Dronghine. Jaarboek*, (1991), p. 111.
Betreft de periode 1597-1601.
210. HUYS P., *Lijkschouwing te Mariakerke (1790)*, in *Dronghine. Jaarboek*, (1991), p. 111.
211. JANSSENS S., *Uit de geschiedenis van de Technische Diensten van het Stadsbestuur van Gent*, in *Sodiganda*, 16, (1990), nr. 4, p. 6-9.
212. JURDAN J., *Buurtbewoners uit het "Blindeken" en omliggende 1920-1930*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 20, (1991), nr. 5, p. 278-288 en nr. 6, p. 346-356. Geïllustreerd.
213. JURDAN J., *Het kwartier van het "Blindeken". Jeugdherinneringen van een Gentenaar*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 20, (1991) nr. 2, p. 79-86.
Herinneringen aan de wijk gelegen binnen de Burgstraat, Peperstraat, Hoogstraat, Poel, Drabstraat en Jan Breydelstraat.
214. LAMBERT L., *Soldatenverdriet*, Gent, 1990, 112 blz.
Levensverhaal van Emile van der Elst, met onder meer herinneringen aan een Gentse volksbuurt uit de periode 1914-1945. Geïllustreerd.
215. LEVIS E., *Een beetje Gens. Deel I en II*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 20, (1991), nr. 5, p. 297-307 en nr. 6, p. 357-360.

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT, 1990-1991

- Gentse woorden en uitdrukkingen, verlucht met tekeningen van GILL. VAN GEERT.
216. LEVIS E., *Oaze k' ik hen den eerste prijs, kook mijn moeder pap mee rijs!*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 19, (1990), nr. 6, p. 307-326; 20, (1991), nr. 1, p. 12-41; nr. 2, p. 86-93; nr. 3, p. 166-183 en nr. 4, p. 231-248. Geïllustreerd.
217. *Lijst van straten met een persoonsnaam - Stad Gent*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 20, (1991), nr. 4, p. 208-223.
218. MAES D., *De moord in het Valkenhuis*, in *Dronghine. Jaarboek*, (1991), p. 2-11.
Krantenverslagen over de moord op Elodia Vander Stegen-De Schuyter (14 juni 1912). Geïllustreerd.
219. MAES D., *Toen de rode haan ook te Gent kraaide*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 20, (1991), nr. 2, p. 58-77.
Met lijst van branden in de 18de eeuw en illustraties.
220. OSSIEUR E.G.R., *Tien blussers bleven in de brand. Gent 1675*, in *Vlaamse Stam*, 27, (1991), nr. 6, p. 288.
221. POELMAN R., *Woningnood en noodwoningen in Sint-Amandsberg*, in *Heemkundig Nieuws*, 19, (1991), nr. 4, p. 12-18.
Behandelt de periode 1921 tot heden. Geïllustreerd.
222. SCHOORENS D., *Veertig jaar Davidsfonds Mariakerke*, in *Marka. Notulenblad*, nr. 96, (1990), z.blz. Geïllustreerd.
223. STEEGHERS W., *Personen uit Evergem voorkomend in de overlijdensregisters van de dominicanen te Gent*, in *Appeltjes van het Meetjesland*, 41, (1990), p. 189.
224. STORME J., *"La Belle Epoque" in oude prentkaarten*, in *De Draeke*, 14, (1990-1991), nr. 1, p. 11-15; nr. 2, p. 3-10; nr. 3, p. 2-6 en nr. 4, p. 3-9. Geïllustreerd.
225. VAN BOST F., *Prentkaarten*, in *De Draeke*, 14, (1990-1991), nr. 2, p. 18-23; nr. 3, p. 7-11 en nr. 4, p. 10-15.
Bespreking en lijst van prentkaarten uitgegeven door T. De Graeve (Gent), onder meer betreffende Afsnee.

R. DE HERDT, J. VANNIEUWENHUYSE

226. VAN DAMME R. (+), *Kinderspelen uit het Gentse, in Driemaandelijks Tijdschrift Land van Rode*, 19, (1991), nr. 1, p. 17-22.
227. VANGANSBEKE J., *67 jaar K.V.V. Drongen. Het rijkgevulde leven van een kleine club, in Dronghine. Jaarboek*, (1991), p. 43-87. Geschiedenis van de plaatselijke voetbalclub. Met illustraties.
228. *Zoektocht naar onze voorouders. Genealogie - heraldiek, (V.V.F.-Gent)*, Gent, 1991, 27 blz. Kataloog van een tentoonstelling in het Bijlokemuseum. Geïllustreerd.

Biografieën

229. BUYLE M., *Anna De Weert-Cogen, in Heemkundig Nieuws*, 19, (1991), nr. 2, p. 3-6. Levensschets van de kunstschilderes Anna Cogen (Gent, 1867-1950). Geïllustreerd.
230. BUYLE M., *Armand Heins (1856-1938), in Heemkundig Nieuws*, 19, (1991), nr. 3, p. 3-10. Overzicht van leven en werk van de Gentse kunstschilder, tekenaar en graveur Heins. Geïllustreerd.
231. BUYLE M., *Frans Masereel (1889-1972). Graficus, tekenaar, kunstschilder, illustrator, in Heemkundig Nieuws*, 19, (1991), nr. 1, p. 7-12. Masereel (Blankenberge, 1899-Avignon, 1972) studeerde aan de Gentse Akademie en ontwikkelde een eigen realistisch-expressionistische stijl, die vooral in zijn houtsneden tot uiting komt. Geïllustreerd.
232. BUYLE M. (+), *Jos Verdegem, kunstschilder, tekenaar, etsen, in Heemkundig Nieuws*, 19, (1991), nr. 4, p. 4-10. Levensschets van de kunstenaar Verdegem (Gent, 1897-1957). Met illustraties.
233. BUYLE M., *Kunstschilder en etsen Robert Despiegelaere (1906-1980), in Heemkundig Nieuws*, 18, (1990), nr. 6, p. 5-9. Despiegelaere (Heist, 1906-Gent, 1980) etste vooral landschappen en stadsgezichten. Geïllustreerd.

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT, 1990-1991

234. COPPENS E.C., *Paul Fredericq, (Liberaal Archief. Reeks Verhandelingen, nr. 5)*, Gent, 1990, XII + 238 blz.
Fredericq (Gent, 1850-1920) werd achtereenvolgens hoogleraar aan de universiteiten van Luik en Gent. Te Gent doceerde hij vanaf 1883 geschiedenis en literatuurgeschiedenis. Hij was verder protestant, notoir liberaal en Vlaamsgezind. Met woord vooraf door W. PREVENIER, illustraties en namenregister. Zie ook L. JORISSEN, *Paul Fredericq en Frans-Vlaanderen. Een vertrouwelijke en door bibliothecarissen ook nog gecamoufleerde memorie over Frans-Vlaanderen*, in *Wetenschappelijke Tijdingen*, L, (1991), nr. 3, p. 158-167.
235. DE BACKER-DE VLEESCHAUWER L., *Marcel de Backer. Beeld van een leven, (Spectraal)*, Gent, 1991, 119 blz.
Kunstmonografie over leven en werk van De Backer (Gentbrugge, 1921-Gent, 1990). Geïllustreerd.
236. DE BONDT R., *Remi Claus (Laarne, 14 februari 1899-Gent, 25 maart 1955)*, in *Castellum*, VII, (1990), nr. 3, p. 5-43.
Claus was reporter en redakteur van de *Gazet van Laarne* en van *De Landwacht-De Gentenaar*. Geïllustreerd.
237. DE FLEURQUIN G., *Georges de Smet (Laarne, 20/11/1917-Gent, 12/10/1982)*, in *Castellum*, VI, (1989), nr. 3, p. 20-24.
De Smet was muzikant en muziekleraar aan onder meer het Gentse Conservatorium. Met foto's van De Smet en echtgenote.
238. DE VOCHT R., *Emiel Hullebroeck. Zijn liederen, getuigenissen van het verleden*, in *Jaarboek van het Heemkundig Genootschap Land van Rode*, 11, (1989-1990), p. 5-92. Geïllustreerd.
239. DE VOCHT R., *Lodewijk Oskar Jozef Pieter Maria de Wilde*, in *Driemaandelijks Tijdschrift Land van Rode*, 18, (1990), nr. 3, p. 48-61.
Biografische gegevens over de landbouwkundige en professor aan de R.U.G. De Wilde (Beerlegem, 1905-Gentbrugge, 1990). Met afdruk van een gepentekend portret.
240. FRANCOIS L., *Progressief en cultuurbewust. Prototypes van de Gentse burgerij eind 18de-begin 19de eeuw, (Facultés Universitaires Saint-Louis. Studiecentrum 18de-eeuwse Zuidnederlandse Letterkunde, cahier nr. 5)*, Brussel, 1990, 92 blz.

R. DE HERDT, J. VANNIEUWENHUYSE

Aan de hand van levensbeschrijvingen van Karel Broeckaert (Gent, 1767-Aalst, 1826), Jozef Cannaert (Gent, 1768-1848) en Charles van Hulthem (Gent, 1764-1832) wordt gepeild naar de reacties van de progressieve Gentse burgerij op de verschillende regimewisselingen tijdens de overgang van het Oud Regime naar de Nieuwste Tijden.

241. *Herdenkingstentoonstelling Geo Verbanck, ('t Toreken. Koninklijke en Soevereine Hoofdgilde van Sint-Joris Gent)*, Gent, 1991, z.blz.
Beeldhouwer Verbanck (Gent, 1881-Aartselaar, 1961) vervaardigde onder meer het monument van de gebroeders Van Eyck en een deel van de fries aan het voormalige E.G.W.-gebouw. Met teksten van W. VERBANCK, J. CIETERS, W. DEBUNDERIE en N. POULAIN.
242. HOSTE L., G. WEZE en R. VAN DER LINDEN, *In Memoriam Gustje-Pierke de Puydt*, in *Oostvlaamse Zanten*, LXVI, (1991), nr. 1, p. 2-10.
De Puydt (Gent, 1904-1991) was een bekend Gents poppenspeler. Geïllustreerd.
243. HUYS P. (ed.), *Focus op kunstenaars. Bijdragen over beeldende kunst in de twintigste eeuw (verschenen in "De Gentenaar"-Kunst- en Geestesleven, 1946-1975) door prof. dr. Pierre Kluyskens, (Kultureel Jaarboek voor de Provincie Oost-Vlaanderen. Bijdragen, nr. 33)*, Gent, 1991, 178 blz.
Bloemlezing uit het journalistiek werk van prof. Kluyskens (Gent, 1921-1980). Biografische teksten werden weerhouden over Gustave Vanaise, Domien Ingels, Albert Claeys, Emile Claus, Jean Delvin, Gustaaf de Smet, Albert Baertsoen, Constant Permeke, Maurice Dupuis, Jules Boulez, Cécile Cauterman, Frits vanden Berghe, Gerard Hermans, Geo Verbanck, Albert Saverys, Natus Callewaert, George Minne, Anna Cogen-De Weert, Valerius de Saedeleer, Binus vanden Abeele, Edgar Gevaert, de gebroeders De Cock, Gustave vande Woestijne, Albert Servaes, Oscar Colbrandt, Jules de Bruycker, Robert Geenens, Leon de Smet, Hubert Malfait, Jan Anteunis, Alfons Dessenis en Jenny Montigny. Met foto's van werken uit de provinciale kunstverzameling.
244. *In Memoriam*, in *Kultureel Jaarboek voor de Provincie Oost-Vlaanderen*, 43, (1989), p. 273-277.
Korte biografische nota's van de in 1989 overleden Gentse promotor van hedendaagse kunst Karel Geirlandt (Ledeberg, 1919), kunstenaar

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT, 1990-1991

- Noël Vermeulen (Gent, 1917), scenograaf Andrei Ivaneanu (Boekarest, 1936) en poppentheaterspeler Albert Vermeiren (1922). Met foto's.
245. KLUYSKENS P. (+), *Albert Baertsoen*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 20, (1991), nr. 2, p. 94-98.
Korte biografische nota over schilder Baertsoen (1866-1922). Geïllustreerd.
246. KLUYSKENS P. (+), *Leon de Smet*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 20, (1991), nr. 5, p. 288-292.
Biografische nota over de kunstschilder De Smet (1881-1966). Met foto van een zelfportret.
247. LEKENS L., *Alfons Siffer. Cultuurdrager en politicus 1850-1941*, in *G.O.V.-Heraut*, 26, (1991), nr. 6, 5 blz. Geïllustreerd.
248. LEKENS L., *Jef Crick (Aalst, 23.10.1890-Sint-Amandsberg, 07.06.1965)*, in *G.O.V.-Heraut*, 25, (1990), nr. 6, 4 blz. Geïllustreerd.
249. PIETERS M., *Omtrent het Lokers begijntje Judoca Schelfhoudt*, in N. VAN CAMPENHOUT (red.), *Lokeren vroeger. Een huldeboek voor wijlen Eerwaarde Pater Dr. Vedastus Verstegen o.f.m. (1906-1989)*, Brugge, 1990, p. 67-75.
Judoca Schelfhoudt (Lokeren, 1708-Gent, 1730) was vanaf 1724 begijntje in het Sint-Elisabethbegijnhof te Gent. Geïllustreerd.
250. POELMAN R., *Jan Rooms als gemeentearchitect van Sint-Amandsberg*, in *Heemkundig Nieuws*, 19, (1991), nr. 3, p. 10-14.
De architect Rooms was van 1909 tot 1946 gemeentelijk bouwmeester in Sint-Amandsberg.
251. VANDEWEYER L., *Boudewijn Maes als Vlaams-nationalistisch politicus in het arrondissement Gent-Eeklo 1918-1933*, in *Wetenschappelijke Tijdingen*, XLIX, (1990), nr. 4, p. 230-245.
252. VAN ELSLANDE R., *Jan Eebins (± 1345-1412), metselaar, beeldhouwer, architect en landmeter*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 20, (1991), nr. 3, p. 142-160.
Deze ambachtsman werkte aan de schouw in de Collatiezolder van het Gentse Stadhuis, in de Sint-Pietersabdij, in de Sint-Janskerk en aan het Kruis ter Schreiboorn. Geïllustreerd.

R. DE HERDT, J. VANNIEUWENHUYSE

253. VAN ELSLANDER A., *In Memoriam Victor Speeckaert. Archivaris der Fonteine (Aalst 25 januari 1906-Gent 7 januari 1988)*, in *Koninklijke Soevereine Hoofdkamer van Retorica De Fonteine te Gent. Jaarboek, XXXVII-XXXVIII, (1987-1988)*, p. 191-195.
254. VANSCHOENBEEK G. en M. VERBEKE, *Gust Wallaert : een kwart eeuw geschiedenis van de CMB van de basis naar de top, in Roodgloeiend. Bijdragen tot de geschiedenis van de Centrale der Metaalbewerkers van België, (AMSAB. C.M.B.)*, Gent, 1990, p. 453-478.
Overzicht van de syndikale loopbaan in de socialistische Centrale van de Metaalbewerkers van Gust Wallaert (Gent, 1908). Geïllustreerd.
255. VERVLIET R., *August Vermeylen, 1872-1945. Leven en werk*, Brussel, 1990, 88 blz.
De Brusselse literator, hoogleraar en politicus Vermeylen werd in 1923 aan de Gentse universiteit benoemd. Hij ijverde voor de vernederlandsing van deze universiteit (1930). Geïllustreerd.